

KITARTÁS

A „KITARTÁS“ KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. Baross-tér 17.
II. emelet 15.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TURTSÁNYI VILMOS.

A »Kitartás« egyesület alapszabályait
a nmélt. m. kir. belügyminiszterium
49.452/902. szám alatt hagyta jóvá.

Tagjainkhoz.

Az egyesületi tagok életbiztosítási ügye — a miként ezt lapunk legutóbbi számában részletesen közöltük — nemcsak teljesen kielégítő módon oldatott meg, hanem az igazgatóságnak azt is sikerült kieszközölnie, hogy ezen életbiztosítási kötvények a tagok számára nagyobb előnyöket biztosítsanak, mint a melyeket az egyesület valaha nyújthatott volna, mert mindazon jogügyleteknél, a melyeknél életbiztosításra szükség lehet a kötvények éppen úgy elfogadtatnak, mint bármely más életbiztosítási intézet kötvényei, míg az egyesület tagsági igazolványa ily célra soha sem lett volna felhasználható.

Miden tagnak jogában áll továbbá a biztosított összegnek magasabb összegre való felemelése is, ha a megfelelő pótdíjakat havonként megfizeti, amely díj-felemelés sokkal előnyösebb feltételek mellett történik, mintha bárki is új biztosítást kötne.

Az egyesület igazgatósága az alapszabályszerű kedvezményeknek életbiztosítási kötvény alapján történt biztosítása által az egyesület alapításánál elkövetett hibákat kiküszöbölve, végrehajtotta mindazt, amit a megelőző igazgatóság a tagok érdekében megtenni elmulasztott, s emellett a tagok alapszabályszerű jogaiból még a legcsekélyebb pontot sem adta fel.

A jelenlegi igazgatóság nem zárkozhatott el azon kellemetlen köteleesség elől, hogy elődjeinek hibáira rá mutatva, ezen hibákért magáról a felelősséget elhárítsa s az egyesületi tagokat a helyzetről kellőképen értesitse, de viszont nem is elégedett meg azzal, hogy csupán az elkövetett hibákat hangoztassa, hanem kintartó munkával s cél tudatosan igyekezett mindazt jóvátenni, amit elődjei tájékozatlanságból, vagy nemtörődésből követtek el, s ami idővel a tagok érdekeit kockázatosná és bizonytalanná tette volna.

Sajnálattal bár, de a valóságnak megfelelően, ez alkalommal azt is fel kell említenünk, hogy az egyesületi tagok nagy része bizony semmit sem törődött azzal, hogy a nagyhangú ígéreteket mi módon kellett volna való értékükre leszállítva, az egyesületet biztos alapra helyezni, hanem inkább azon tünődött, hogy a lehetetlen ígérek elejtése őket egy várt, de jogtalan előnytől vagy haszontól fogja megfosztani.

Annak idején ugyanis sokan valószínűleg csak azon indokból léptek be a egyesületbe, mert látták, hogy a világ egyetlen segélyező egylete sem ígér csekély ellenszolgáltatásért olyan messzemenő kedvezményeket, mint a melyeket a Kitartás egyesület akkori képtelen alapszabálya kilátásba helyezett, — pedig a legegyszerűbb utánszámítás mellett azt is láthatták és meggyőződhetek volna róla, hogy az alapszabályokban ígért kedvezmények a csekély tagdíjak miatt soha megadhatók nem lesznek, hacsak ki nem egyenlítődik az a különbség, mely az alapítóknak biztosításra egyáltalán nem, vagy csak részben alkalmas anyaga és a biztosításra alkalmas tagok között már kezdettől fogva fennállott. A jelenlegi igazgatóság ezen majdnem legyőzhetetlen nehézségre már az ügykezelés átvétele alkalmával rámutatott, s ehhez hozzájárult még a szövetkezeti törvény által követelt biztosítási alap (200.000 kor.) megszerzésének többféle akadálya, tehát az igazgatóságnak nemcsak a körülményes s takarékos kezelés lett a feladata, hanem ezen akadályok és nehézségek elhárítására is törekednie kellett.

Bármily üdvös dolog volt is azért, hogy **egy év alatt** oly magas megtakarítást tudott kimutatni, **mint az előbbi vezetőség öt év alatt**, ez magában a válságos helyzet megoldására nem vezethetett; s csak a „Dordrecht” életbiztosító-társaság előnyös ajánlata tette lehetővé, hogy a helyzet az összes tagokra

nézve mégis a legkedvezőbb megoldást nyert, oly formán, hogy a nevezett biztosító-társaság minden egyes tagot ugyanazon jogokkal vett át, amelyeket részére a „Kitartás” alapszabálya biztosított **azon naptól számítva, amely napon az egyesületbe belépett.**

Mindezen alapszabályszerű kedvezmények magában a biztosítási kötvényben vannak felvéve, s így minden egyes tag önmaga győződhetik meg arról, hogy jogainak érvényesítéséhez ugy formájában, mint lényegében megátámadhatlan okmány birtokában van.

Mint minden alkalommal, ugy természetesen az egyesületi igazgatóságnak a tagok érdekében kifejtett fáradságos működése idejében is akadtak egyesek, kik vagy önző érdekből vagy tájékozatlanságból ugy ezen működés, valamint az egyesületi vagyoni biztonságára nézve valótlan híreket terjesztettek, sőt magának az egyesületnek a bukását hirdették. Ma már önérzettel hivatkozhatunk arra, hogy a rémlátók és álhir-terjesztők a megcáfolhatatlan tényekkel szemben teljes kudarcot vallottak, — s most legfőlebb abba a szalmaszálba fogózhatunk bele, hogy az alapszabályok egy kedvezménye a biztosításból kimaradt és pedig az, hogy „**ha valaki 15 évig tagja az egyesületnek és 50-ik életévét betöltötte, akkor 1000 koronáig terjedhető készpénzsegélyt kaphat.**”

Az alapszabályoknak ez a pontja azonban egy tagnak sem nyújthatott biztosítékot az 1000 korona készpénzsegély élvezetére, sőt egyáltalán kedvezményt sem képezett, mert ez a határozmány nem azt jelenti, hogy a kikötött feltételek mellett is okvetlenül kell bárkinek 1000 korona készpénzsegélyt kapnia, hanem igenis jelenti azt, hogy **az igazgatóság engedélyezhet készpénzsegélyt, s annak összege terjedhet 1000 koronáig is, de éppen ugy lehet akár 10, akár 50, vagy akár 100 korona,** — vagyis ez soha nem volt olyan kötelező határozmány, hogy ebből bárki is meghatározott összegű kedvezményt olvashatott volna ki.

Az igazgatóság egyébiránt a legjobb akarat mellett sem lehetett volna soha abban a helyzetben, hogy 1000 korona készpénzsegélyt utalványozhatott volna, miután azt a leegyszerűbb utánszámítás teljesen kizárta. Az egyesület bármelyik tagja ugyanis 15 évi tagsági idő alatt legjobb esetben 720 koronát fizet be az egyesület pénztárába, tehát nyilvánvaló, hogy ezen összeg ellenében 1000 korona segélyt még az esetben sem kaphatna, ha a befizetést semmiféle költség nem is terhelné. Az ilyen alap-

szabályok és ígérek ellen maguknak a tagoknak kellett volna mindjárt kezdetben tiltakozniok, ha egy kissé gondolkodtak volna afölött, s ha egyeseknek nem az volt a czéljuk, hogy egyik-másik majd előbb kiszedi az ő 1000 koronáját s a többi aztán, aki későbbre marad, csináljon az egyesülettel amit akar.

Az egyesületnek kedvező alapon történt ilyen átalakulása, illetve a jogos kedvezmények előnyös biztosítása bővebb magyarázatra nem szorul, s azt sem kell bővebben indokolni, hogy a legutóbbi közgyűlés az igazgatóság javaslatára miért törölte az alapszabályokból ezt a most ismertett pontot, — de viszont azon tagoknak sincs okuk elégedetlenkedni, **akik 15 év mulva a halálozási segélyükbe majd betudandó ezen 1000 kor. segélyre számítottak, mert az igazgatóság mégis gondoskodott arról, hogy ez a képtelen kedvezmény, habár más alakban is, de elérhető legyen, még pedig valamennyi egyesületi tag részére.**

Mindazon egyesületi tagok ugyanis, akik tagságuk 15-ik évének betöltésével egy tekintélyesebb összeg azonnali kézhezvételét óhajtják, biztosítási kötvényük letétbe helyezése és a díjak hivatalbóli levonása mellett a **Kitartás** hitelszövetkezettől nagyobb összeget is kaphatnak, mint amennyit a hivatkozott alapszabály ígért, mivel abban az időben a **kötvények már teljes értékűek lesznek** s a szövetkezet által kiadandó összeg a kötvényben teljes fedezetet talál.

A biztosítási kötvények nagy részben már el is készültek, s azok szétküldése néhány nap mulva meg fog kezdetni.

Végül még megjegyezzük, hogy az egyesületi tagok kedvezménye a „Dordrecht“ életbiztosító társaság által természetesen a havi díjak időhöz kötött pontos fizetése ellenében biztosítottván, az egyesületi igazgatóság, mint annak képviselője, köteles a tagok havi díjainak összegét a biztosító társaságnak legkésőbb minden hó 10-ikéig befizetni, amiből viszont az egyesületi tagokra is az a kötelezettség hárul, **hogy a tagdíjak befizetését ezen határidőt megelőzőleg s szintén pontosan küldjék be hozzánk.**

A kezelési rend fentartása s a biztosítótársasággal szemben fenálló kötelezettségünk teljesítése ez okból elkerülhetlenné teszi, hogy a tagdíjak legkésőbb minden hó 8-ikáig egyesületünk pénztárába befizetessenek. Ezen határidő be nem tartása a késedelmező tagra azon veszéllyel jár, hogy biztosítási kötvénye a fizetés elmulasztása esetén

érvényét veszti, — illetve már az egyesületi igazgatóság kénytelen lesz őt a biztosítottak havi jegyzékéből kihagyni.

Bezárólag harmincz napi indokolt késedelem esetén a biztosító társaság a díjak utólagos befizetése mellett még köteles ugyan a kötvény további érvényességét fentartani, — de harmincz napi késedelem után a biztosítás érvénye megszűnik, s az illető tag csak újabb biztosítási bevallás mellett biztosítható, — mely esetben azonban az előbbi biztosításra befizetett díjak az egyesületi tagra nézve teljesen elvesznek s az új biztosítás csak a tag életkorához megállapított s a jelenlegi tagdíjaknál jóval magasabb díjak fizetése mellett s előzetes orvosi vizsgálat után köthető meg.

Abból a célból tehát, hogy egyesületi tagjaink eddig megszerzett s jövőre nézve is biztosított kedvezménye mindenkoron fentartható legyen, nyomatékosan és újból is felhívjuk valamennyiüket, hogy a havi díjak befizetését az egyesület pénztárához minden hó 8-ikáig okvetlenül teljesítsék s itt megjegyezzük, hogy a vidéken levő tagjainkra nézve legcélzesebb, ha havidijaikat az egyesület címére postautalványon, vagy a tőlünk kivitelezhető postatakarékpénztári befizetési lapok útján közvetlenül önmaguk küldik be.

Ezen indokból felkéri az igazgatóság a bizalmi férfiakat is, hogy az elmúlt hónapoknak még hátralékos tagdíjaival minden hó 8-ig okvetlenül számoljanak be.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag 60 éves koráig a „Providentia“ általános biztosító társaságnál baleset ellen van biztosítva, még pedig:

a) baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,

b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.

Minden baleset, annak megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, az egyesületnek okvetlenül bejelentendő.

2. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres, mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészsége által díjtalanul képviseltetik.

3. Az egyesület havi közlönye minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 10-ik számában kimutatott segélyösszeg 86.850 kor. — fill.

Újabb segélyek:

4908. Nagy András, Szacsur, a tag neje halála után 200 kor. — fill.
 035. Lohazer István, Lipótvár, a tag neje halála után 150 » — »
 1704. Fábján Antal, Szolnok, a tag neje halála után 150 » — »
 889. Nagy József, Nagy-Becs-kerek, a tag neje halála után 300 » — »
 1616. Endrődi András, Ujpest, a tag neje halála után 300 » — »
 4654. Kancz Ferencz, N.-Dömölk, a tag halála után 500 » — »

Balesetsegélyek:

Lapunk 9-ik számában kimutatott segélyösszeg 28.646 kor. 26 fill.

Újabb segélyek:

2466. Mig István, Erzsébetfalva, jobb kéz mutató ujjának megcsonkításáért 100 kor. — fill.

A kínaiak.

— Néprajzi ismertetés. —

Európai ember szemében a földkerekségnek egyik legérdekesebb nemzete kétségkívül a kínai. Kínáról — a »középpont birodalmáról« — mindenkor a legsajátságosabb nézetek voltak Európában elterjedve. A regéknek, fantasztikus meséknek volt mindig hazája ez az óriás birodalom, amely egy-magában is egy külön, önálló világot képezett, amely csak a mult század folyamán nyílt meg Európa számára.

Az első kutatók, akik komolyan foglalkoztak Kínával, eloszlatták ugyan ezeket a meséket, de más, nem kevésbé csodálatos dolgokkal ismertették meg az európai világot. Kitünt, hogy ennek az óriás birodalomnak több lakossága van, mint egész Európának együttvéve, hogy kulturája magas fokon állott már akkor, mikor a mai Francia- és Németország őserdeiben a kőkorszak embere harczott a bölény-nyel és barlangi medvével. Kulturájának ősrégi voltával talán csak Egyiptomét lehetne összemérni. És mégis sajátságos államrendszere folytán haladása megállt, mintegy megkövesedett, a multak alkotásai Kínában tuléltek idejüket és ott az új szellem a reformok érvényesülését lehetetlenné tette.

Hogy pedig ez lehetséges volt, az csak népének a multak hagyományaihoz való merev ragaszkodásában, minden újítástól való teljes idegenkedésében találja magyarázatát. A kínai kultúra, államrendszer már Krisztus előtt kétezer évvel teljesen kialakult és azóta ugyyszólván semmiféle idegen behatás nem érte. Földrajzi helyzete Kinát teljesen magára utalta. Keleten a tenger, északon és nyugaton óriási sivatagok, pusztaságok, délen a föld leghatalmasabb hegységei választották el a körülakó népektől. A természeti akadályokon kívül pedig válaszfalat vont a kínai és a környező népek között jóval korábban kifejlődött műveltsége is. A kínai lenézte a barbárokat és elzárkózott előlük, északon pedig, ahol egyedül volt megközelíthető a szárazföld felől, felépítette a hatalmas kínai falat, mely azóta ugyyszólván szimboluma lett a merevségnek és elzárkózottságnak.

Hogy miként alakult meg a kínai birodalom, azt nem tudjuk. Az orientalisták azt mondják, hogy a kínai nemzet különféle népek keveredéséből jött létre. Igazolják ezt azok a nagy nyelvi különbségek, amelyek oly nagyok, hogy Kína különböző vidékeinek lakosai meg sem értik egymást. Curzon, a mostani indiai angol alkirály, aki mint követ hosszabb ideig élt Pekingben, azt írja, hogy észak-kínai szolgálja a kantoni és hongkongi kínaiakkal csak az angol nyelv közvetítésével tudott érintkezni. Kinát nemcsak földrajzi, hanem etnografiai és nyelvi tekintetben is a nyugatról keletre vonuló hegység két egymástól élesen elkülönített részre osztja. Szokás, sajátság, nyelv, életmód, merőben eltérő e két területen. A hidegebb klímájú Észak-Kína a gabonafélék hazája, lakosainak életmódja is ahhoz idomul. Dél-Kína éghajlata ellenben meleg, esős. Talaját legnagyobb részben a vizet át nem eresztő agyag képezi, úgy hogy földje kiválóan alkalmas a rizstermelésre. Népe élénkebb, mozgékonyabb, mint az észak-kínai, több az élelmesség, a kereskedői szellem benne. Ennek a vidéknek a lakosa testesíti meg az európai előtt az igazi keleti, sárga ember típusát.

Hosszu századok folyamán e két merőben eltérő vidék lakossága között éles ellentétek fejlődtek ki, amelyek nem egyszer nyílt ellenségeskedésre is vezettek. És hogy Kína a maga laza szervezetével ilyen óriási területen egységes állam tudott maradni, azt csak a mandarinok sajátságos kasztrendszer okozta. Közönségesen Európában azt hiszik, hogy a mandarin Kinában állami hivatalnok, egy-egy tartománynak a kormányzója, pedig nem az. A mandarin tulajdonképpen tudós, akit tudása képesít arra, hogy az állam kormányzásában részt vegyen. Kinában az előrehaladás, a magasabb állami hivatalokra való feljutás senki előtt sincsen elzárva. Az érvényesülés mindenkinek lehetővé van téve, ha felső

tudományosság különböző fokozatain sikerrel át tud vergődni. Ez a felső oktatás pedig Kinában mindenütt egységes; egységessé teszik azt az évezredek óta változatlanul fennálló császári iskolák. Kinában a nyelv különböző, az írás azonban, mely nem betűkből, hanem jelekből áll, egységes. Kína különböző vidékeinek lakossága például más-más szavakkal fejezi ki az *ember* fogalmát, az írásjegyek azonban, amelyet ennek a fogalomnak a jelölésére alkalmaznak, mindenütt egy és azonos. Ennek a sajátságos jegyekkel való írásnak a rendszere már félezer esztendővel Krisztus előtt le volt fektetve Kína nagy vallásalapítójának, Konfucziusnak műveiben és azóta csak lényegtelen változások történtek rajta. Az ő művei képezik ma is Kinában a tudományok egyedüli forrását és így a közös tudományosság által összekapcsolt tudós-hivatalnoki kaszt biztosította évezredek óta Kinának egységét.

Természeténél fogva ez a mandarin-kaszt mindig konzervatív volt és megmentette Kinát a szézülléstől, másrészt azonban a mandarin-rendszer okozta Kinának ma tapasztalható teljes állami és társadalmi rothadását. A kínai tudósok, akik egyúttal az államnak is legfőbb hivatalnokai voltak, még abban az időben, mikor tényleg messze felülmultak minden tekintetben minden más nemzetet, elmerültek saját legtökéletesebbnek tartott tudományosságuk bámulatába és minthogy idegenekkel nem érintkeztek, maradiakká lettek és végre tényleg elmaradtak a gyorsabban fejlődő európai kultúra mellett. Barbárnak mondtak és lenéztek mindenkit, aki nem ismerte Konfuczius tanításait. Így történt, hogy mikor a mult század ötvenes éveiben az angolok a pekingi udvart arra kényszerítették, hogy több kínai kikötőt a szabad kereskedelemnek megnyisson, európaiak és kínaiak egyaránt barbároknak néztek egymást.

Természetesen ilyen véleménynyel csak a magasabb társadalmi osztályok voltak az európaiak felől. A szegény, földhözragadt kínai paraszt, kereskedő, hajós, kuli, akinek keservesen kell küzdenie a túléledés mellett létfentartásáért, a tudósok veszedéseivel soha nem törődött semmit. Előtte a fehér ember, akinek óriási nagy hajói, kitünő fegyverei voltak, aki vasutakat épített, amelyeken füstölő mozdonyok húzták a kocsikat, mindig rejtelmes, titokzatos hatalom volt, akit találóan nevezett el *fehér ördögnek*. Európai utazók, akik Kinát alaposan ismerik, azt mondják, hogy ennek a terület és lakosság tekintetében óriási birodalomnak meghódítása semmi fáradsággal sem járna, ha a mandarinok ellentállásra nem tüelnék a népet.

A kínai köznép alapján véve gyáva és minden iránt közönyös. Gondolkozását legutóbb találóan jellemezte egy Barzini Luigi nevű olasz újságíró, aki a most folyó japán-orosz háború folyamán a

legelső európai volt, aki az oroszok Dél-Mandzsuriából való kiszorítása után a Liaotung-félszigetet bejárta. Naplójában leírja, hogy mikor egyetlen szolga kíséretében bement egy kínai faluba, az egész lakosság elrejtőzött arra a hire, hogy visszajöttek a loquopinok, a fehér emberek. Hosszu zörgetés, rábeszélés után végre egy kínai boltos ki merte dugni az ablakon a fejét és nagynehezen adott valami élelmiszert. Mikor látta, hogy nem bántják válaszolgatott a fehér ember kérdésére. Barzini, aki kíváncsi volt, hogy a kínai köznép milyen véleménynyel van a háborúról, megkérdezte, hogy milyen volt az oroszok uralma Mandzsuriában. A kínai élt a gyanupörrel, hogy válaszáért megbüntetik és diplomatikusan így felelt:

- Uram, az oroszok nagyon jó emberek.
- Hát a japániak?
- A japániak is nagyon jó emberek.

Barzini, mikor látta, hogy a kínai nem mer nyíltan felelni, legalább azt akarta megtudni, hogy hallott-e valamit az ő hazájáról, Olaszországról.

Ennyi kérdés a kínait rémületbe ejtette, becsapta ablakát és úgy kiáltott ki:

— Uram, nem hallottam semmit Olaszországról, hanem tudom, hogy akik ott laknak, azok is jó emberek.

Komoly oldalára fordítva azonban a kérdést, bizonyos, hogy a közönséges kínainak sok jó tulajdonsága is van. Kevés igényű, olcsó és mint a tapasztalatok igazolják, leggyakrabban jó munkás is. A sanghaji európai gyárosok nagyon meg vannak elégedve a gyáraikban alkalmazott kínai munkások ügyességével és szorgalmával.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Vasuti munkás-lakházak építése. A m. kir. államvasutak részére biztosított újabb beruházási kölcsönből mintegy 6,800.000 korona az államvasuti alkalmazottak részére szükséges lakások építésére fog fordíttatni, mely összegből e czímen az 1905. évi költségvetésbe első részletként 400.000 korona van felvéve, — tehát az építés több évre terjedőleg osztatott fel. A lakóházak építésének szükséges voltát a kereskedelmi miniszterium költségvetése azzal indokolja, hogy a külszolgálati és mőhelyi személyzet elhelyezése sok nehézséggel jár, a magánlakások rendszerint nemcsak meg nem felelők, hanem a legtöbb helyen szerfölött drágák, a szolgálati beosztás helyétől távol fekszenek, sőt sok esetben nem is kaphatók. Ugy az intézet, mint az alkalmazottak érdekében tehát szükséges, hogy az állomásokon szolgálatot tevő személyzet, nemkülönben a mőhelytelepeken dolgozó munkások az állo-

másokhoz, illetve a mőhelyekhez közel olcsó és egészséges lakást nyerhessenek.

Vasut a Mont-Blanc. Egy francia mérnök a közlekedési miniszteriumba legutóbb részletesen kidolgozott tervet nyújtott be a Mont-Blanc-ra tervezett vasutról, melyhez a francia kormány elvi engedélyt már előzetesen megadta. A miniszterium a tervet véleményezés végett a Mont-Blanc-on levő csillagda vezetőjének és a lyoni egyetem geológiai tanárának adta ki, vajjon egyáltalában lehetséges-e a Mont-Blancra vasutat építeni. Ezen szakértők véleményüket a mult hóban terjesztették a miniszter elé s beható vizsgálat és tanulmányozás után arra az eredményre jöttek, hogy a terv megvalósítható lenne. Arra a meggyőződésre jöttek, hogy a különféle tervek közül a pálya felvezetése a szavojai oldalról ütköznék a legkisebb nehézségekbe s hossza 17.6 km. lenne. A vasut villamos üzemű, 1.0 m. nyomtávolságu fogaskerekű vasutnak tervezetett, melyben az áramfejlesztéshez szükséges vizierőt az Arve hegyi patak szolgáltatná. A pálya Houches falunál kilenczszáz méter tengerszin magasságban kezdődne s egészen 1235 m. magasságig lassan emelkednék, azután helyenkint az emelkedés 60%-os is lenne. Az első állomás Gross-Becharon tervezetett 2500 m. magasságban, innen nagyszerű kilátás nyílik a Chamonix-völgyre és a körülötte fekvő hegycsucsokra. A második állomás Aiguille du Gouter 3800 m. magasságban, honnét nagyszerű kilátás nyílik a Bionnassay-glecserekre és hegyszakadékokra, ezután következik egy Dome nevű megállóhely 4300 m. magasságban, a harmadik állomás Aux Bosses 4360 m. magasságban, hol a csillágvizsgáló intézet van. Ez Európának a legmagasabban fekvő lakott helye. A végállomás a Petits Rochers Rouge-sen tervezetett, honnét a Mont Blanc csucsá csak 250 m. magasságban fekszik, ide kisebb sodronykötélpályák vezetnének fel, hol semmiféle épület sem állítandó fel, hogy e hely nagyszerősége magányos jellegéből semmit se veszítsen.

A gőzmozdonyok tartóssága. Egy gőzmozdony rendes körülmények között husz évig bírja ki a szolgálatot. A legrégebb és leggyorsabb gőzmozdonyok néhány francia vasuti társaság birtokában vannak s az Orleans-vasutársaság több olyan lokomotívot tart üzemben Páris területén, melyek még 1871-ben készültek s még ma is rendszeren működnek. Ugyanennek a társaságnak vannak olyan lokomotívjai is, melyek 1882-ből valók, sőt olyanok is, melyek 1861-ben készültek s 43 évük daczára is még teljesen jó karban vannak. A legrégebb lokomotív, mely szintén az Orleans-társaság tulajdona, s mely talán a legrégebb valamennyi még üzemben levő lokomotív közt, 1855-ben készült. Egy másik, melyet a társaság egy mérnökének, Seguinnek tervei szerint még Stephenson készített 1846-ban, már inkább csak történelmi szempontból bir nevezetességgel s a társaság mint ilyent gondosan őrzi.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A rejtelmes sziget.

Regény. Írta: Verne Gyula, átdolgozta: Szász Károly.

(Folytatás.)

A szűk völgy, mely e barlang torkában végződött, sűrű fákkal, többnyire tülevelűekkel, volt benőve s a legcsendesebb magány vagy rejtettség benyomását tette a szemlélőre. A barlangnyílás felé azonban a tenyészetet kopár sziklás talaj váltotta föl: itt kellett — s itt lehetett a legtöbb valószínűséggel — folytatni kutatásaikat. Itt mély sziklafolyosók nyitak be a hegy gyomrába, melyeken olykor több száz lábnyi mélységbe be lehetett hatolni. Égő fáklyával mentek be ezekbe, gondosan figyelembe vették falaikat, követék elágazásaikat, de sehol sem találtak egyebet, csak csöndet és setétséget. Sehol semmi nyoma, hogy emberi láb valaha itt járt volna előttük. Abban az állapotban látszott még lenni minden, a hogy a vulkán, a tengerből való felmerülésekor, megalkotta magának a sziklasziget belsejét.

De ha teljesen elhagyottak voltak is e sziklaüregek és földalatti menetek, zavartalan csönd még sem uralkodott bennök. Ebarlangok egyikének fenekéig jutva, Cyrust meglepte, hogy bizonyos tompa, nyögésszerű zajt hallott, melynek zugását a sziklafalak visszhangja még növelte.

Spilett Gedeon, ki Cyrussal együtt volt ez alkalommal, szintén hallotta e távoli zajt, melyről nem lehetett eldönteni: víztömeg zuhogása-e vagy a földalatti tüzek forrongása. Több ízben mindketten hallgatóztak s mindketten arról győződtek meg, hogy valami belső erő rengeti a falakat.

— E vulkán nem aludt-e ki végkép? — kérde Spilett.

— Lehet, — mondá Cyrus, — hogy ismét fölébred. A vulkánok, melyeket rég kihaltaknak tartanak, csak alusznak. Egyébiránt ennek is megvan a maga krátere, vagyis rendes utja, ahol gázai s lávai kiömölhetnek. Azért nem szükséges döngetni belső falait s új utakat keresnie a kitörésre.

— De még eddig legkisebb füstöt sem láttunk a hegy csucsán, semmi jelt, ami készülődő kitörésre mutatna, — jegyzé meg Spilett.

Mindazáltal bizonyos volt, hogy a hegy gyomrában valami készül; s a tompa dörej, mely ott folyvást hallatszott, nem lehetett egyéb, mint a vulkán morgása.

A kutatások egy hét alatt kiterjedtek a sziklamélység minden rejtekeire. A mérnök a legpontosabb méréteket és rajzokat vette fel róluk. Sőt kitejesztette vizsgálatait a hegy kupján levő kráterre is, mely jelenleg egészen kialudtnak látszik, de amelynek mélyében földalatti nyögések és dübörgések világosan hallhatók voltak. Kötelek segítségével bocsátkoztak le abba, s a hova már nem kockáztathatták a lemene-telt, oda is benéztek legalább. Hiába! sehol semmi nyom! senki!

Végre is a visszatérésre kellett gondolniok, mert kutatásaikat vég nélkül nem folytathatták. Valóban

elég okuk volt arra a meggyőződésre jönni, hogy a rejtelmes lény, akit kerestek, nem tartózkodik a sziget területén, sem annak földalatti mélységeiben. Ekkor a legkalandosabb föltevésekre tévedtek. Különösen Pencroff és Nab nem akartak megnyugodni s az ismeretlen a természetfölötti lények közé kezdték sorozni.

Február 25-én a sziget lakói, megelégedve az eredménytelen fáradságot, visszatértek a Gránitházba, úgy amint onnan eljöttek volt, a kétvégű kötél segítségével, melynek egyik végét a nyíllal az ajtó előtt kiálló szikladarabon átvették s Pencroff fölmászván, megerősítette a kötélhágcsót.

Egy hónappal utóbb, márczius 25-én, Lincoln-szigetre érkezésük harmadik évfordulóját ünnepelték;

Három év!

Három év! a száműzetésben tizszeresen hosszú három év telt el, mióta nem látták hazájokat. Mi minden történt ott ennyi idő alatt! Hogy a polgárháboru azóta lefegyvereztetett, azon nem kételkedtek; valamint azon sem, hogy az északiak győzelmével végződött. De mennyi pusztulást hagyhatott maga után! ismerőseik, barátaik közül hányan és kik veszhettek el! erről mit sem tudhattak. Pedig gyakran gondoltak rá, gyakran emlegették magok közt; s a mint az idő telt, nem hogy jobban hozzá szoktak volna a hazától való távollét gondolatához, mindig erősebben, erősebben ébredezett bennök a honvágy.

Pedig arra, hogy a Lincoln-szigetről el és haza juthassanak, csak két lehetőség volt. Az egyik: ha valamely hajó jó érték, vagy köt ki partjaikon, mely őket magával vigye; a másik: ha nekik sikerül oly hajót készíteniök, melylyel az oceán végtelenének neki indulhassanak. Az elsőre nézve napról-napra fogyott reménységök. Három év alatt, az egy kalózhajón kívül, egyetlen vitorla sem tűnt fel a Lincoln láthatárán. E sziget a hajók országútján egészen kívül esett. Ha csak titkos jó szellemök nem fog egyszer arról is gondoskodni, hogy őket hazaszállítsa. Legalább Pencroff és Nab egy csöppet sem bámult volna, ha egyszer valaki csak azt hozza hírül, hogy a kikötőben egy háromárbozos, vagy egy sorhajó áll rendelkezésükre.

Smith Cyrus azonban visszautasította az ily ábrándokat, s megmondotta, hogy komolyan hozzá kell látniok, hogy maguk segítsenek magukon.

A *Bonaventura* meg volt semmisítve. S egy új hajó felépítésére legalább fél esztendő kellett. A zord évszak gyorsan közeledett s így a következő nyári évszak előtt szó sem lehetett a távozásról. Ami az építendő hajó minőségét illette, annak legalább is olyan-nak kellett lenni, hogy vele, ha tovább nem is, Uj-Zeelandig vagy Uj-Hollandig bátran el lehessen menni. Egyéb iránt a Pencroff jóhiszemű meggyőződése szerint Smith Cyrus épügy képes volt egy nagy, mint egy kis hajó készítésére. Hét-nyolcz hó alatt egy 250—300 tonnás hajót is csak úgy elkészíthettek, mint egy kisebbet; s ha most neki kezdenek: a szép évszak legjobb idejére az is csak úgy elkészülhet.

Komolyan elhatározták tehát, hogy hozzáfog-

nak. Cyrus elkészítette a terveket és rajzokat, meghatározta a hajó és egyes részeinek méreteit, kiválasztották hozzá a legjobb fanemeket s haladéktalanul hozzáálltak a szükséglet levágásához és beszerzéséhez. Mert a faanyagoknak, mielőtt belőle építeni kezdenek, még száradni kellett. Ez volt tehát az első dolog. Aztán helyreállították a fűrészmalmot, hogy a levágott fatörzsekből deszkákat kaphassanak.

Ayrton, hatalmas erejével, kitartó munkásságával rendkívül jó szolgálatot tett társainak. Szó sem volt arról, hogy az akolba visszatérhessen elvonultságába; de minden két napban egyszer ellátogatott oda, hogy ellássa a juhokat és kecskéket. Néha, ha Cyrus őt a munkánál nem nélkülözhetette, a többiek valamelyike helyettesített ezen dolgában.

Mondani sem kell, hogy a rablók által elrombolt épületeket újra helyreállították, valamint a távirdai összeköttetést is a gránitlak és az akol között. Egyébiránt e részben most már teljes biztonságban voltak s új támadástól, legalább emberek részéről, mitsem tarhattak. Nem volt ugyan lehetetlen, hogy ami egyszer megtörtént, másodszor is ismétlődjék, s ismét kalózok jőjjenek a szigetre. De miután egy ideig mindennap végig jártatták távcsövével a sziget egész láthatárát és semmi gyanus nem mutatkozott, lassanként felhagytak e részben minden további aggályal.

Az április átalában szép volt, mint az északi félgömbön sokszor az október. Még a május is, — a mi novemberünk — eleinte szépen tartotta magát s a munkára nagyon kedvező idő járt. De mégis vége felé az idő egyszerre megzordult. Hideg keleti szelek támadtak, melyek néha valódi viharra növekedtek. Szerencsére a Gránitház környezete's melléképületei, fekvésöknél fogva, meglehetősen védve voltak e viharok dühe ellen.

Pencroff és Ayrton, a hajóépítés főmunkásai, amíg csak lehetett, folytatták a munkát. Nem azok az emberek voltak, hogy nagyra vegyék a szelet s az idő változásait. Junius első felében mégis oly hideg esők állottak be, hogy lehetetlen volt tovább a szabadban dolgozni s e hó 10-dike körül mulhatatlanul abba kellett hagyni a munkát. Általában Cyrus már az előbbi telek alatt is megjegyezte, hogy a Lincoln-szigeti tél sokkal zordabb, mint ily egyenközű alatt, kivált a tenger közepén levő szigeten, várni lehetett volna; bár e tünemény okát maga sem volt képes megmagyarázni. Most is a junius oly kemény telet hozott, minőt az északi félgömb megfelelő szélességeiben alig lehetett találni. S az ő helyzetökben a tél, a teljes elszigeteltség ez időszak, még sokkal keservesebb volt, mint valamely más világrészben lett volna.

— Hallod-e Nab — szölt egyszer Spilet Gedeon a becsületes négerhez — közjegyzői okirattal rád iratnám minden valaha remélhető s rámszállandó örökségemet, ha te oly derék fizkő volnál, hogy számomra egy, nem bánom, akármelyik s akárhol megjelenő hirlapra előfizetnél! Boldogságomból semmi sem hiányzik annyira, mint az, hogy minden reggel tudni szeretném, ami előtte való nap a nagy világban történt!

Nab nevetett.

— Lelkemre, — mondá, — én a tegnappal mit sem törődöm! nem elég a mindennapi munka! Csakugyan, habár a külső munkáról beszorul-

tak is, dolog volt azért elég. A hajótört brickról elhozott kincsek számbavételét, elrakását, hasznosítását különben is a téli időre hagyták, s most ez volt napirenden. Ruha, fegyver, kézi eszközök, élelmiszerek s egyéb készletek meglehetősen mennyiségben voltak a kihalászott holmi között, ami mind szaporította gazdagságukat.

(Folyt. köv.)

Csere.

Bognár Béla Somogyváron beosztott pályafelvigyázó olyan állomásra óhajtaná magát áthelyeztetni, ahol, vagy amelyhez közel gyermekei részére felsőbb iskola van. Azok, akik csereképeni áthelyezésre hajlandók, forduljanak hozzá akár személyesen, akár levéllileg a kölcsönös feltételek megállapítása végett.

LISZKAY JÓZSEFNÉ

élővirág kereskedése

Budapest, IX. ker., Központi vásárcsarnok, virág-karzat.

***** Raktár: IX., Pipa-utcza 4. sz. *****

Mindennemű csokrok 2 koronától és koszoruk 3 koronától feljebb

mindenkor

jutányos áron készen kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Dr. Szász Géza

fogorvos, egyesületi tagunk,

az egyesület tagjainak a foghuzást **ingyen** eszközli, a többi fogorvosi kezeléseknél pedig **50⁰/o** árengedményt ad.

Lakik: Budapest, Andrásy-út 49.

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyereség-
részesedés.

„Dordrecht” ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi
dekretummal.

Részvénytőke 4,000.000 korona.

Magyarországi fiók :

Budapest, V., Akadémia-utca 3.

Igazgató :

Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht“ az egyedüli társaság,
mely törvényesen kötelezte magát,
hogy
magyarországi üzletének díjtartalékait
magyar értékekben helyezi el.

REFERENCIÁK :

Magyar általános hitelbank,
Pesti magy. kereskedelmi bank
Budapesten.

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.